در دو صفحه‌ی روبه‌روی هم این کتاب، چی می‌بینید

۱ این‌جا شماره‌ی درسی رو که قراره بخونید، می‌بینید.

۲ این عدده که این‌جا می‌بینید، به شما می‌گه اولین تمرینی که در این صفحه اومده از چه صفحه‌ی کتاب درسی این‌جا قرار گرفته.

۳ این عدده که این جا می‌بینید به شما می‌گه که آخرین تمرینی که در این صفحه اومده از چه صفحه‌ی کتاب درسی در این‌جا قرار گرفته.

۴ در واقع این دوتا عدد بهتون می‌گن که تمرین‌های چه صفحه‌ای تا چه صفحه‌ای از کتاب درسی رو در این دو صفحه می‌بینید.

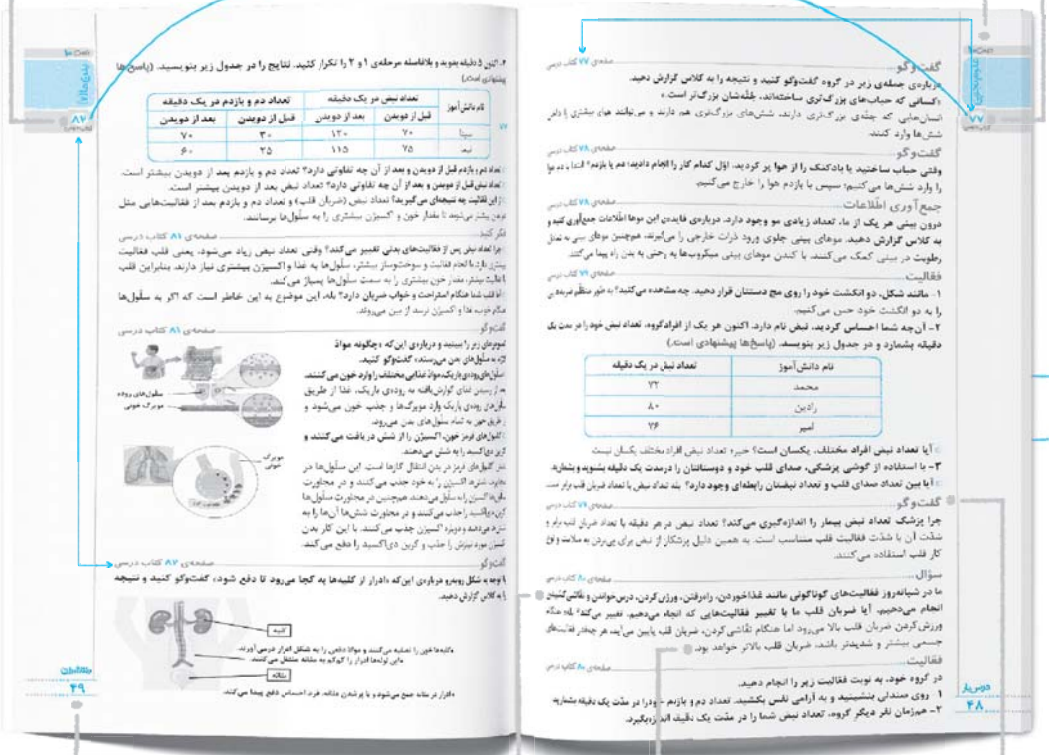

۵ این شماره‌ای که این‌جا می‌بینید شماره‌ی صفحه‌ی کتاب درس‌یار هستش. کتاب درس‌یار پایه‌ی چهارم مجموعاً ۴۳۴ صفحه داره.

۶ به کمک این تیتری که می‌بینید، می‌تونید بفهمید چه تمرینی از چه صفحه‌ای از کتاب درسی این‌جا قرار گرفته.

۷ در کتاب درس‌یار پایه‌ی چهارم عین متن سؤال‌های کتاب درسی رو به صورت پررنگ می‌بینید.

۸ در این کتاب، پاسخ‌های تمرین‌ها، پرسش‌ها، سؤال‌ها و ... کتاب درسی رو که توسط مؤلف‌های خوبمون نوشته‌شده، به‌صورت ساده می‌بینید.

فهرست

علوم تجربی

شماره‌ی صفحه‌ی کتاب درسی		شماره‌ی صفحه‌ی درس‌یار
۱	درس ۱: زنگ علوم	۷
۵	درس ۲: مخلوط‌ها در زندگی	۹
۱۵	درس ۳: انرژی، نیاز هر روز ما	۱۴
۲۷	درس ۴: انرژی الکتریکی	۱۹
۳۷	درس ۵: گرما و مادّه	۲۴
۴۷	درس ۶: سنگ‌ها	۲۸
۵۹	درس ۷: آهن‌ربا در زندگی	۳۲
۶۷	درس ۸: آسمان در شب	۳۶
۷۷	درس ۹: بدن ما (۱)	۴۱
۸۳	درس ۱۰: بدن ما (۲)	۴۵
۹۳	درس ۱۱: بی‌مهره‌ها	۵۰
۱۰۳	درس ۱۲: گوناگونی گیاهان	۵۷
۱۱۱	درس ۱۳: زیستگاه	۶۱

ریاضی

شماره‌ی صفحه‌ی کتاب درسی		شماره‌ی صفحه‌ی درس‌یار
۱	فصل ۱: اعداد و الگوها	۶۹
۴	درس ۱: عددنویسی	۷۱
۸	درس ۲: الگوها	۷۴
۱۲	درس ۳: ماشین ورودی ـ خروجی	۷۹
۱۶	درس ۴: معرّفی میلیون	۸۲
۲۳	فصل ۲: کسر	۸۸
۲۶	درس ۱: شناخت کسرها	۸۹
۳۰	درس ۲: جمع و تفریق	۹۳
۳۴	درس ۳: تساوی کسرها	۹۷
۳۸	درس ۴: ضرب عدد در کسر	۱۰۱
۴۵	فصل ۳: ضرب و تقسیم	۱۰۹
۴۸	درس ۱: ضرب دو عدد دورقمی	۱۱۱
۵۲	درس ۲: محاسبه‌ی حاصل‌ضرب	۱۱۵
۵۶	درس ۳: محاسبه‌های تقریبی	۱۲۰
۶۰	درس ۴: تقسیم و بخش‌پذیری	۱۲۳
۶۴	درس ۵: تقسیم بر عددهای یک‌رقمی	۱۲۷
۶۸	درس ۶: تقسیم بر عددهای دورقمی	۱۳۱
۷۵	فصل ۴: اندازه‌گیری	۱۳۹
۷۸	درس ۱: زاویه	۱۴۰
۸۲	درس ۲: اندازه‌گیری زاویه	۱۴۵
۸۶	درس ۳: اندازه‌گیری زمان	۱۴۹
۹۰	درس ۴: اندازه‌گیری طول	۱۵۳
۹۷	فصل ۵: عدد مخلوط و عدد اعشاری	۱۵۹
۱۰۰	درس ۱: عدد مخلوط	۱۶۱
۱۰۴	درس ۲: عدد اعشاری	۱۶۵
۱۰۸	درس ۳: جمع و تفریق اعشاری	۱۶۹
۱۱۲	درس ۴: ارزش مکانی عددهای اعشاری	۱۷۳
۱۱۹	فصل ۶: شکل‌های هندسی	۱۷۹
۱۲۲	درس ۱: عمود ـ موازی	۱۸۱
۱۲۶	درس ۲: چهارضلعی‌ها	۱۸۵
۱۳۰	درس ۳: مساحت متوازی‌الاضلاع و ...	۱۹۰
۱۳۴	درس ۴: محیط و مساحت	۱۹۴
۱۴۱	فصل ۷: آمار و احتمال	۲۰۲
۱۴۴	درس ۱: نمودار خطّ شکسته	۲۰۴
۱۴۸	درس ۲: احتمال	۲۰۷

مطالعات اجتماعی

شماره‌ی صفحه‌ی کتاب درسی		شماره‌ی صفحه‌ی درس‌یار
۲	درس ۱: همسایه‌ی ما	۲۱۹
۵	درس ۲: این‌جا محلّه‌ی ماست	۲۲۱
۸	درس ۳: خرید و فروش در محلّه	۲۲۳
۱۳	درس ۴: نقشه‌ی محلّه‌ی ما	۲۲۷
۲۰	درس ۵: زندگی در شهر و روستا	۲۳۰
۲۴	درس ۶: جهت‌های جغرافیایی	۲۳۵
۲۸	درس ۷: جغرافی‌دانان چگونه ...	۲۳۷
۳۲	درس ۸: نخستین روستاها ...	۲۳۹
۳۶	درس ۹: نخستین شهرها ...	۲۴۲
۴۱	درس ۱۰: مورّخان چگونه گذشته ...	۲۴۵
۴۶	درس ۱۱: سفری به شهر باستانی ...	۲۴۷
۵۱	درس ۱۲: سفری به تخت‌جمشید (۱)	۲۵۰
۵۶	درس ۱۳: سفری به تخت‌جمشید (۲)	۲۵۳
۵۹	درس ۱۴: سفری به شهر باستانی ...	۲۵۴
۶۶	درس ۱۵: کوه‌ها و دشت‌های زیبا	۲۵۸
۷۱	درس ۱۶: آب‌وهوا	۲۶۱
۷۵	درس ۱۷: نواحی آب‌وهوایی ایران	۲۶۴
۸۰	درس ۱۸: پوشش گیاهی و زندگی ...	۲۶۸
۸۴	درس ۱۹: از محیط‌زیست مراقبت ...	۲۷۰
۹۰	درس ۲۰: نشانه‌های ملّی ما	۲۷۴
۹۳	درس ۲۱: تقویم	۲۷۵
۹۵	درس ۲۲: روزهای مهم	۲۷۸

هدیه‌های آسمان

شماره‌ی صفحه‌ی کتاب درسی		شماره‌ی صفحه‌ی درس‌یار
۸	درس ۱: دانه‌ای که نمی‌خواست ...	۲۸۵
۱۴	درس ۲: کودکی بر آب	۲۸۶
۲۲	درس ۳: ما به مسجد می‌رویم	۲۸۹
۳۲	درس ۴: یک نماز و ده رکوع!	۲۹۲
۴۰	درس ۵: سخنی که سه بار تکرار ...	۲۹۴
۴۵	درس ۶: حرمی با دو گنبد	۲۹۶
۵۰	درس ۷: نماز در کوهستان	۲۹۸

شماره‌ی صفحه‌ی کتاب درسی		شماره‌ی صفحه‌ی درس‌یار
۵۶	درس ۸: دیدار دوست	۲۹۹
۶۴	درس ۹: کودک شجاع	۳۰۱
۶۹	درس ۱۰: روشن‌ترین شب	۳۰۳
۷۶	درس ۱۱:	۳۰۵
۸۲	درس ۱۲: روزی برای تمام بچّه‌ها	۳۰۷
۸۸	درس ۱۳: خاله نرگس	۳۰۸
۹۳	درس ۱۴: اوّلین بانوی مسلمان	۳۰۹
۹۷	درس ۱۵: یک ماجرای زیبا	۳۱۱
۱۰۴	درس ۱۶: اسب طلایی	۳۱۲
۱۰۹	درس ۱۷: آقای بهاری، خانم بهاری	۳۱۳
۱۱۵	درس ۱۸: چشمان همیشه باز	۳۱۴
۱۲۲	درس ۱۹: خداجون از تو ممنونم	۳۱۵

آموزش قرآن

شماره‌ی صفحه‌ی کتاب درسی		شماره‌ی صفحه‌ی درس‌یار
۱	درس ۱: یادآوری قواعد سال‌های ...	۳۲۱
۹	درس ۲: سوره‌ی تَغابُن	۳۲۳
۱۵	درس ۳: سوره‌ی ابراهیم	۳۲۴
۲۱	درس ۴: سوره‌ی واقعه	۳۲۵
۲۸	درس ۵: سوره‌ی آل‌عِمران	۳۲۵
۳۵	درس ۶: سوره‌ی اِسراء	۳۲۶
۴۱	درس ۷: آشنایی با خط قرآن کریم	۳۲۷
۵۱	درس ۸: سوره‌ی آل‌عِمران	۳۲۸
۵۸	درس ۹: سوره‌ی بقره	۳۲۹
۶۴	درس ۱۰: سوره‌ی هود	۳۳۰
۷۰	درس ۱۱: سوره‌ی مُلک	۳۳۱
۷۶	درس ۱۲: سوره‌ی آل‌عِمران	۳۳۱
۸۳	درس ۱۳: سوره‌ی نمل	۳۳۲
۸۹	درس ۱۴: سوره‌ی یوسُف	۳۳۳
۹۵	درس ۱۵: سوره‌ی عَبَسَ	۳۳۴

فارسی

شماره‌ی صفحه‌ی کتاب درسی		شماره‌ی صفحه‌ی درس‌یار
۸	ستایش خدا	۳۳۸
۹	فصل ۱: آفرینش	۳۳۹
۱۰	درس ۱: آفریدگار زیبایی	۳۳۹
۱۸	درس ۲: کوچ پرستوها	۳۴۲
۲۹	فصل ۲: دانایی و هوشیاری	۳۴۶
۳۰	درس ۳: رازِ نشانه‌ها	۳۴۶
۳۶	درس ۴: ارزشِ علم	۳۴۹
۴۲	درس ۵: رهایی از قفس	۳۵۱
۵۳	فصل ۳: ایرانِ من	۳۵۵
۵۴	درس ۶: آرشِ کمان‌گیر	۳۵۵
۶۲	درس ۷: مهمانِ شهر ما	۳۵۹
۷۳	فصل ۴: فرهنگ بومی	۳۶۴
۷۴	درس ۸: درس آزاد	۳۶۴
۷۷	درس ۹: درس آزاد	۳۶۵
۷۹	فصل ۵: نام‌آوران	۳۶۶
۸۰	درس ۱۰: باغچه‌ی اطفال	۳۶۶
۸۸	درس ۱۱: فرماندهِ دل‌ها	۳۶۹
۹۴	درس ۱۲: اتّفاقِ ساده	۳۷۱
۱۰۳	فصل ۶: راهِ زندگی	۳۷۵
۱۰۴	درس ۱۳: لطفِ حق	۳۷۵
۱۰۸	درس ۱۴: ادب از که آموختی؟	۳۸۰
۱۱۲	درس ۱۵: شیر و موش	۳۸۲
۱۲۳	فصل ۷: عِلم و عَمل	۳۸۸
۱۲۴	درس ۱۶: پرسشگری	۳۸۸
۱۳۰	درس ۱۷: مدرسه‌ی هوشمند	۳۹۰

نگارش

شماره‌ی صفحه‌ی کتاب درسی		شماره‌ی صفحه‌ی درس‌یار
۷	فصل ۱: آفرینش	۳۹۹
۸	درس ۱: آفریدگار زیبایی	۳۹۹
۱۴	درس ۲: کوچ پرستوها	۴۰۱
۱۹	فصل ۲: دانایی و هوشیاری	۴۰۳
۲۰	درس ۳: رازِ نشانه‌ها	۴۰۳
۲۵	درس ۴: ارزشِ علم	۴۰۵
۳۱	درس ۵: رهایی از قفس	۴۰۷
۳۷	فصل ۳: ایران من	۴۱۰
۳۸	درس ۶: آرش کمان‌گیر	۴۱۰
۴۴	درس ۷: مهمانِ شهر ما	۴۱۳
۴۹	فصل ۴: فرهنگ بومی	۴۱۵
۵۰	درس ۸: درس آزاد	۴۱۵
۵۳	درس ۹: درس آزاد	۴۱۶
۵۷	فصل ۵: نام‌آوران	۴۱۸
۵۸	درس ۱۰: باغچه‌ی اطفال	۴۱۸
۶۳	درس ۱۱: فرماندهِ دل‌ها	۴۲۰
۶۹	درس ۱۲: اتّفاقِ ساده	۴۲۳
۷۵	فصل ۶: راهِ زندگی	۴۲۴
۷۶	درس ۱۳: لطفِ حق	۴۲۴
۸۱	درس ۱۴: ادب از که آموختی؟	۴۲۶
۸۷	درس ۱۵: شیر و موش	۴۲۸
۹۵	فصل ۷: علم و عمل	۴۳۰
۹۶	درس ۱۶: پُرسشگری	۴۳۰
۱۰۳	درس ۱۷: مدرسه‌ی هوشمند	۴۳۲

حلّ مسئله ..... صفحه‌ی ۲ کتاب درسی

معلم کلاس چهارم دبستان برای شروع درس ریاضی، یکی از مسئله‌های کلاس سوم را انتخاب کرد و از دانش‌آموزان خواست پس از کشف الگویی که در شکل‌ها وجود دارد، بگویند شکل هفتم با چند دایره درست می‌شود.

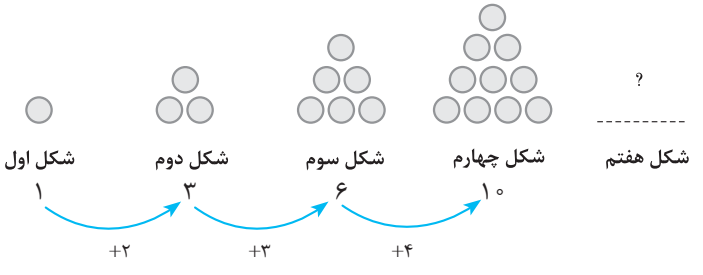

علی به ترتیب شکل‌های پنجم، ششم و هفتم را رسم کرد تا پاسخ را به دست آورد. شما هم مانند علی به مسئله جواب دهید و کار او را کامل کنید.

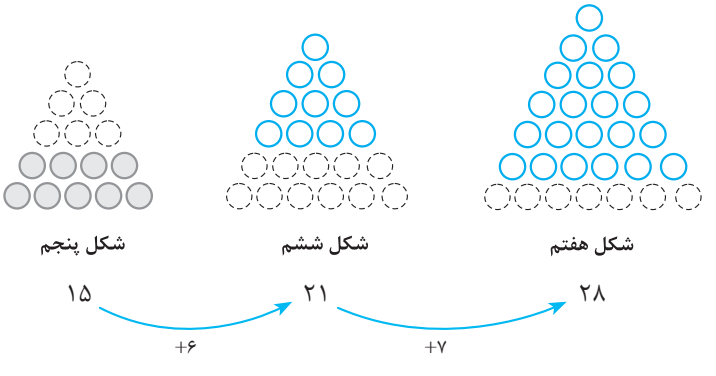

حمید، مانند شکل مقابل، در شکل چهارم، شکل سوم را پیدا کرد. شما هم مانند حمید در شکل پنجم شکل چهارم را پیدا کنید.

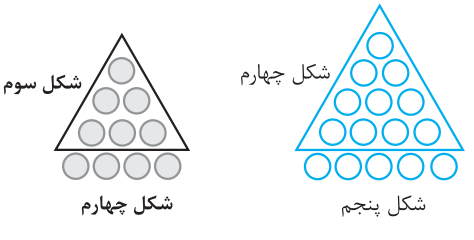

توضیح دهید چه الگویی در کشیدن شکل‌ها وجود دارد. برای کشیدن هر شکل، به اندازه‌ی شماره‌ی شکل، یک ردیف دایره به شکل قبلی اضافه می‌کنیم.

محسن همین مسئله را با روشی دیگر انجام داد. او ابتدا الگوی هندسی را به الگوی عددی تبدیل کرد، سپس تلاش کرد بین عددها، رابطه‌ای پیدا کند. ۲۸ و ۲۱ و ۱۵ و ۱۰ و ۶ و ۳ و ۱

+۷ +۶ +۵ +۴ +۳ +۲

آیا شما راه دیگری برای پیداکردن تعداد دایره‌ها در شکل هفتم می‌شناسید؟ بله، تعداد دایره‌های هر شکل برابر است با شماره‌ی شکل، به‌علاوه‌ی تعداد دایره‌های شکل قبل. هم‌چنین می‌توانیم با داشتن شماره‌ی شکل دایره‌ها را رسم کنیم و بشماریم؛ برای این کار می‌دانیم تعداد دایره‌های پایین‌ترین ردیف با شماره‌ی شکل برابر است و هر ردیف که بالا می‌رویم، تعداد دایره‌ها یکی کم‌تر از ردیف قبلی است.

شکل					...	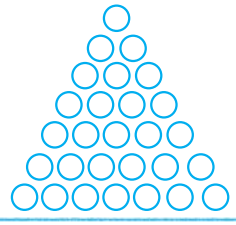
شماره‌ی شکل	۱	۲	۳	۴	...	۷
تعداد دایره	۱	۱+۲=۳	۱+۲+۳=۶	۱+۲+۳+۴=۱۰	...	۱+۲+۳+۴+۵+۶+۷=۲۸

الگویابی، رسم شکل ..... صفحه‌ی ۳ کتاب درسی

۱- الگوی زیر را ادامه دهید.

۱۰۰ ۲۰۰ ۳۰۰ ۴۰۰ ۵۰۰ ۶۰۰

+۱۰۰ +۱۰۰ +۱۰۰ +۱۰۰ +۱۰۰

بین عددها چه رابطه‌ای وجود دارد؟ هر عدد از عدد قبلی خود، ۱۰۰تا بیشتر است.

در الگوی عددی بالا، شمارش چندتا چندتا است؟ شمارش صدتا صدتا است.

۲- می‌خواهیم الگوی زیر را ادامه دهیم: ۱۲۰ ۲۴۰ ۳۶۰ ....

فاطمه با رسم شکل تلاش کرد الگوی عددی را به هندسی تبدیل و عددهای بعدی را پیدا کند. شما هم مثل او با رسم شکل مناسب عددهای بعدی را پیدا کنید. (▭ یعنی ۱۰۰ و ▯ یعنی ۱۰)

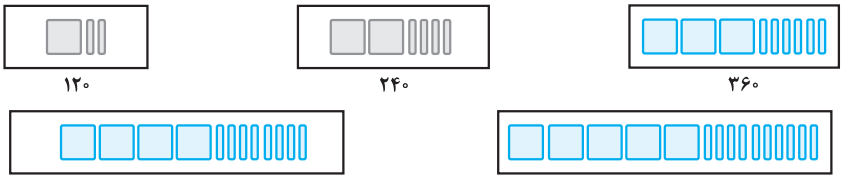

با توجه به شکل‌ها مشخص است که در هر مرحله یک صدتایی و دو ده‌تایی یعنی ۱۲۰تا اضافه می‌شود و شکل بعدی ساخته می‌شود.

زهرا از شکل استفاده نکرد. او تلاش کرد بین عددها رابطه پیدا کند.

۱۲۰ ۲۴۰ ۳۶۰ ۴۸۰ ۶۰۰

+۱۲۰ +۱۲۰ +۱۲۰ +۱۲۰

با استفاده از تجربه‌ی زهرا عددهای بعدی الگو را پیدا کنید.

- **برای پیداکردن عدد بعد از ۳۶۰، چه محاسبه‌ای را انجام می‌دهید؟** به عدد ۳۶۰ به مقدار ۱۲۰تا اضافه می‌کنیم: ۳۶۰+۱۲۰=۴۸۰
- **عدد پنجم را چگونه پیدا می‌کنید؟** به عدد چهارم، یعنی ۴۸۰ به مقدار ۱۲۰تا اضافه می‌کنیم: ۴۸۰+۱۲۰=۶۰۰

عدد ششم را چه‌طور؟ به عدد پنجم، یعنی ۶۰۰ به مقدار ۱۲۰ تا اضافه می‌کنیم: ۶۰۰+۱۲۰=۷۲۰

درس ۱ عددنویسی

فعّالیت ..... صفحه‌ی ۴ کتاب درسی

۱- الگوی شمردن ۱۰۰۰ تا ۱۰۰۰ تا را ادامه دهید.

۱۰۰۰ و ۲۰۰۰ و ۳۰۰۰ و ۴۰۰۰ و ۵۰۰۰ و ۶۰۰۰ و ۷۰۰۰ و ۸۰۰۰ و ۹۰۰۰

+۱۰۰۰ +۱۰۰۰ +۱۰۰۰ +۱۰۰۰ +۱۰۰۰ +۱۰۰۰ +۱۰۰۰ +۱۰۰۰

۲- هر مکعب نشان‌دهنده‌ی عدد ۱۰۰۰ است. عددی را که هر شکل نشان می‌دهد، بنویسید.

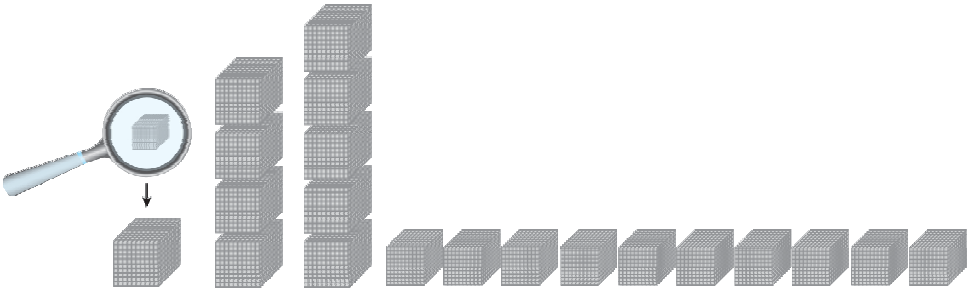

۱۰۰۰ ۴۰۰۰ ۵۰۰۰ **۱۰,۰۰۰ (یک ده هزارتایی)**

اگر ۱۰ مکعب ۱۰۰۰تایی را کنار هم قرار دهیم، چه عددی درست می‌شود؟

با حروف: ده هزار **با رقم:** ۱۰۰۰۰

۳- شکل مقابل چه عددی را نشان می‌دهد؟

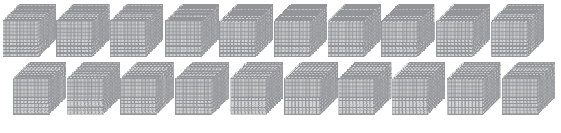

شکل از ۲۰ مکعب ۱۰۰۰تایی ساخته شده است، پس عدد ۲۰۰۰۰ را نمایش می‌دهد.

با حروف: بیست هزار **با رقم:** ۲۰۰۰۰

۴- هر یک از شکل‌های زیر چه عددی را نشان می‌دهد؟

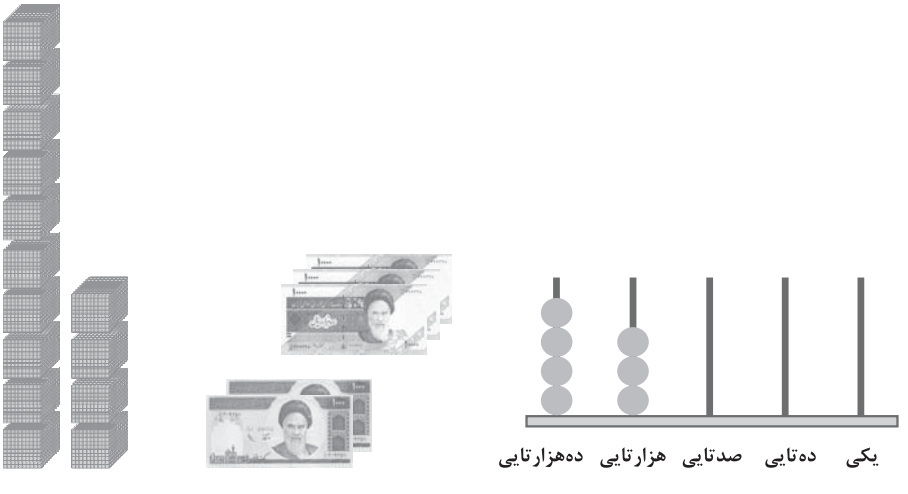

۴۳۰۰۰
۴ ده هزار تایی و ۳ هزار تایی

۳۲۰۰۰ ریال
۳ ده هزار ریالی و ۲ هزار ریالی

۱۴۰۰۰
۱۴ مکعب ۱۰۰۰تایی

کار در کلاس ..... صفحه‌ی ۵ کتاب درسی

۱- عددهایی را که در جدول مشخص شده است، بنویسید.

یکی	ده‌تایی	صدتایی	هزارتایی	ده هزارتایی
۰	۰	۰	۴	۷

۷۴۰۰۰

یکی	ده‌تایی	صدتایی	هزارتایی	ده هزارتایی
۰	۰	۰	۷	۴

۴۷۰۰۰

بین این دو عدد چه تفاوتی وجود دارد؟ رقم‌های مرتبه‌ی هزارتایی و ده هزار تایی این دو عدد با هم جابه‌جا شده است. در عدد ۴۷۰۰۰ رقم ۷ در مرتبه‌ی هزارتایی و رقم ۴ در مرتبه‌ی ده هزار تایی است، ولی در عدد ۷۴۰۰۰ رقم ۴ در مرتبه‌ی هزارتایی و رقم ۷ در مرتبه‌ی ده هزار تایی است.

۲- ده هزار، چندتا هزارتا است؟ ده‌تا.

- **بیست هزار، چندتا هزارتا است؟** بیست‌تا.
- **سی و پنج هزار، چندتا هزارتا است؟** ۳۵تا.

۳- با توجه به سؤال‌های بالا، عددی را که در جدول مشخص شده است با عدد و حروف بنویسید.

هزار	
یکان	دهگان
۷	۴

با رقم: ۴۷۰۰۰ **با حروف:** چهل و هفت هزار.

۴- بین این دو عدد چه تفاوتی وجود دارد؟ رقم یکان هزار و دهگان هزار این دو عدد با هم جابه‌جا شده است.

هزار	
یکان	دهگان
۵	۳

هزار	
یکان	دهگان
۳	۵

۵- مانند نمونه، بازشده‌ی هر عدد را بنویسید.

۵۳۶۷۸ = ۵۰,۰۰۰ + ۳,۰۰۰ + ۶۰۰ + ۷۰ + ۸

۹۹۹۰۰ = ۹۰,۰۰۰ + ۹,۰۰۰ + ۹۰۰

۷۰۰۱۲ = ۷۰,۰۰۰ + ۱۰ + ۲

فعّالیت ..... صفحه‌ی ۵ کتاب درسی

۱- الگوی عددی را بخوانید و ادامه دهید.

۱۰,۰۰۰ و ۲۰,۰۰۰ و ۳۰,۰۰۰ و ۴۰,۰۰۰ و ۵۰,۰۰۰ و ۶۰,۰۰۰ و ۷۰,۰۰۰ و ۸۰,۰۰۰

دهزار بیست‌هزار سی‌هزار چهل‌هزار پنجاه‌هزار شصت‌هزار هفتادهزار هشتادهزار

۲- عددی را که هر شکل نشان می‌دهد، بخوانید و بنویسید.

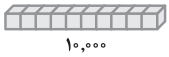

۱۰,۰۰۰

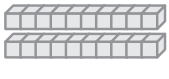

۲۰,۰۰۰

۲ دسته‌ی ده هزار تایی

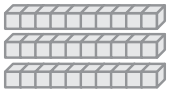

۳۰,۰۰۰

سه دسته‌ی ده هزار تایی

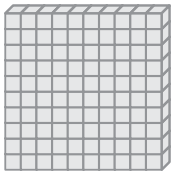

۱۰۰,۰۰۰

ده دسته‌ی ده هزار تایی

کار در کلاس ..... صفحه‌ی ۶ کتاب درسی

۱- مانند نمونه، جاهای خالی را پر کنید.

- **دوتا ده هزار تا برابر است با: بیست هزار، یعنی عدد:** ۲۰,۰۰۰
- **دویست‌تا هزارتا برابر است با:** دویست **هزار، یعنی عدد:** ۲۰۰,۰۰۰
- **سیصد و بیست تا هزارتا برابر است با:** سیصد و بیست **هزار، یعنی عدد:** ۳۲۰,۰۰۰
- **چهارصد و هفتاد و دو تا هزارتا برابر است با:** چهارصد و هفتاد و دو **هزار، یعنی عدد:** ۴۷۲,۰۰۰

۲- هر جدول چه عددی را نشان می‌دهد؟ عددی را که هر جدول نشان می‌دهد، می‌نویسیم. دقت کنید به جای یکان، دهگان و صدگان صفر می‌گذاریم.

یکان	دهگان	صدگان
۳	۵	۴
	۴۵۳	

هزار		
یکان	دهگان	صدگان
۹	۸	۴
	۴۸۹,۰۰۰	

هزار		
یکان	دهگان	صدگان
۱	۲	۷
	۷۲۱,۰۰۰	

با توجه به جدول‌های بالا، عددی را که هر کدام از جدول‌ها نشان می‌دهد، بنویسید و جاهای خالی را مانند نمونه پر کنید. دقت می‌کنیم هر کدام از فلش‌ها چه ارزش مکانی را نشان می‌دهد.

هزار					
یکان	دهگان	صدگان	یکان	دهگان	صدگان
۳	۵	۴	۹	۸	۴
↓	↓		↓	↓	
۵۰			۸۰,۰۰۰		

۴۸۹,۴۵۳

هزار					
یکان	دهگان	صدگان	یکان	دهگان	صدگان
۳	۵	۴	۱	۲	۷
↓		↓			↓
	۴۰۰				۷۰,۰۰۰

۷۲۱,۴۵۳

تمرین ..... صفحه‌های ۶ و ۷ کتاب درسی

۱- عدد دویست و هفتاد و پنج هزار و هفتصد و بیست و یک را در جدول ارزش مکانی نشان دهید.

هزار					
یکان	دهگان	صدگان	یکان	دهگان	صدگان
۱	۲	۷	۵	۷	۲

⇒ ۲۷۵,۷۲۱

۲- عددی را که هر شکل نشان می‌دهد بنویسید.
دقت می‌کنیم در هر کدام از مرتبه‌ها چند مهره قرار گرفته است.

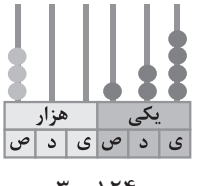

۳۰۰,۱۲۴

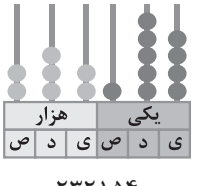

۲۳۲,۱۵۴

۳- پول‌های زیر روی هم چند ریال می‌شوند؟

چهار اسکناس ده هزار ریالی و دو اسکناس هزار ریالی و چهار سکه‌ی صدریالی و دو سکه‌ی ده‌ریالی و یک سکه‌ی یک‌ریالی داریم:
۴۰,۰۰۰+۲۰۰۰+۴۰۰+۲۰+۱=۴۲۴۲۱ ریال

۴- عددی را که هر عبارت نشان می‌دهد، در جدول ارزش مکانی قرار دهید.

هزار					
یکان	دهگان	صدگان	یکان	دهگان	صدگان
۹	۸	۷	۴	۵	۳
۶	۰	۰	۵	۳	
۰	۹	۰	۰	۷	۴

۳۰۰۰۰۰+۵۰۰۰۰+۴۰۰۰+۷۰۰+۸۰+۹=۳۵۴,۷۸۹

۶تا یکی + ۵تا ۱۰۰۰تایی + ۳تا ۱۰۰۰۰تایی = ۳۵,۰۰۶

۹تا ده‌تایی + ۷تا ده هزار تایی + ۴تا صد هزار تایی = ۴۷۰,۰۹۰

فارسی

ستایش خدا

خدا

واژه‌نامه

دمی: لحظه‌ای
جوی: جست‌وجو کن
نهان: پنهان
نشان: علامت، نشانه
یک‌چند: مدّتی

مخالف

هست ≠ نیست
نهان ≠ آشکار
پاک ≠ ناپاک، آلوده
نیکی ≠ بدی
روشنایی ≠ تاریکی

کلمات مهمّ املایی

ستایش ـ دمی ـ بندگان ـ صبحگاهت ـ آهسته ـ جوی ـ نهان ـ روشنایی‌ها

معنی ابیات ..... صفحه‌ی ۸ کتاب درسی

به مادر گفتم: «آخر این خدا کیست؟ / که هم در خانه‌ی ما هست و هم نیست

معنی: به مادرم گفتم: «بالأخره این خدا چه کسی است؟ (چگونه موجودی است) که در خانه‌ی ما وجود دارد اما دیده نمی‌شود؟

تو گفتی مهربان‌تر از خدا نیست / دمی از بندگان خود جدا نیست

معنی: (مادرم) تو گفتی هیچ کس از خدا مهربان‌تر نیست و او حتی لحظه‌ای بندگانش را تنها نمی‌گذارد.

چرا هرگز نمی‌آید به خوابم؟ / چرا هرگز نمی‌گوید جوابم؟

معنی: چرا خدا هیچ وقت به خوابم نمی‌آید و هیچ وقت جوابم را نمی‌دهد؟

نماز صبحگاهت را شنیدم / تو را دیدم، خدایت را ندیدم».

معنی: صدای نماز صبح خواندن تو را شنیدم، مادر تو را دیدم ولی خدای تو را ندیدم.»

به من آهسته مادر گفت: «فرزندا! / خدا را در دل خود جوی، یک‌چند

معنی: مادرم آهسته به من گفت: «ای فرزندم، خدا را مدتی در دل خودت جست‌وجو کن.

خدا در رنگ و بوی گل، نهان است / بهار و باغ و گل از او نشان است

معنی: خداوند در رنگ و بوی گل پنهان شده و فصل زیبای بهار و باغ‌ها و گل‌ها نشانه‌های وجود او هستند (نشانه‌های وجود خداوند در نعمت‌هایی که آفریده، دیده می‌شود).

خدا در پاکی و نیکی است، فرزند! بُـــوَد در روشنایی‌ها خـــداونـــد».

معنی: فرزندم! خدا را در پاک‌بودن، کارهای خوب انجام‌دادن و روشنایی‌ها می‌توانی جست‌وجو کنی و ببینی».
(پاکی‌ها و خوبی‌ها و روشنایی‌ها نشانه‌های وجود خداوند هستند.)

(بچه‌ها! توی این بیت «نیکی است» رو می‌خونیم: «نیکیست». بعضی وقتا برای اینکه شعر راحت‌تر خونده شه، یه بلاهایی سر بعضی از کلمه‌ها میاریم. تو درس‌های بعدی هم از این‌جور کلمه‌ها می‌بینین!)

فصل ۱: آفرینش

درس ۱

آفریدگار زیبایی

واژه‌نامه

آفریدگار زیبایی

تصمیم‌گرفتن: قصدنمودن، اراده‌کردن
جهان‌افروز: روشن‌کننده‌ی جهان
داوری کردن: قضاوت‌کردن
پذیرفت: قبول کرد، به عهده گرفت
نخست: ابتدا، اوّل
آویخت: آویزان کرد، آویزان شد
نیلی: رنگ آبی تیره، کبودرنگ
گودال: چاله
پراکند: پخش کرد
غوک: قورباغه
برکه: گودی کوچک و کم‌عمقی از زمین که در آن، آب جمع شده باشد.
نِشانید: گذاشت، قرار داد
از پسِ: از پشتِ
دست به کار شد: شروع به کار کرد
سراسرِ: همه‌ی، تمامِ
انبوه: بسیار، زیاد، فراوان
زینت داد: آراست، تزئین کرد
گلگون: سرخ‌رنگ، به رنگ گل سرخ

خبر داغ

سار: نوعی پرنده است.
گریخت: فرار کرد
تاب نیاوردند: تحمل نکردند، طاقت نیاوردند
مزارع: جمع مزرعه، زمین‌های کشاورزی
ارغوانی: رنگ قرمز مایل به بنفش
صنوبر: نام درختی است.
جلادادن: شفّاف و پاکیزه کردن، صاف و برّاق کردن
مهاجر: کسی که از جایی به جای دیگری برود. (مهاجرت: کوچ کردن، رفتن از مکانی به مکان دیگر)
نتوانست چشم از آن بردارد: به آن خیره شده بود.
پهن: گسترده، مُسطّح، پهناور
نظر: نگاه
ناپدید: پنهان، ناپیدا
قشر: لایه، پوسته
نگار: طرح، تصویر، نقش
دل‌انگیز: زیبا، جالب
پُرمهر: دوست‌داشتنی، گرم و دلنشین
خودنمایی: خود را نشان‌دادن، پُز دادن
دشوار: سخت
چیره‌دست: ماهر، زبردست، استاد
شگفت‌انگیز: تعجّب‌آور، عجیب و غریب

تپید: جنبید، حرکت کرد، بی‌قرار شد
رَمه: گلّه
پهنه: میدان، سطح

هم‌خانواده

آفریدگار زیبایی

تصویر ← صورت، مصوّر، تصوّر
منظره ← نظر، ناظر، نظاره
نقّاش ← نقش، نقّاشی
زینت ← تزئین، مزیّن
مهاجر ← هجرت، مهاجرت
طبیعت ← طبع، مطبوع
سطح ← مسطّح، سطوح
مزارع ← زراعت، زارع

خبر داغ

خبر ← مخابرات، مُخبر، اخبار
پهنه ← پهن، پهناور

مخالف

آفریدگار زیبایی

شروع ≠ پایان
کوچک ≠ بزرگ
گرم ≠ سرد
تیره ≠ روشن
زیبا ≠ زشت
سفید ≠ سیاه
سنگین ≠ سبک
دشوار ≠ آسان
نازک ≠ ضخیم
قبل ≠ بعد
اوّل ≠ آخر

خبر داغ

داغ ≠ یخ
خواب ≠ بیدار

کلمات مهمّ املایی

آفریدگار زیبایی

گفت‌وگو ـ صحبت ـ نقّاشی ـ تصمیم ـ جهان‌افروز ـ پذیرفت ـ قلم ـ صورتی ـ گردنبند ـ اطراف ـ گودال ـ حشرات ـ زنبورعسل ـ غوک ـ تصویر ـ بگذار ـ منظره ـ طبیعت ـ لذّت ـ خاکستری ـ رنگ‌آمیزی ـ بوته ـ انبوه ـ تمشک ـ زینت ـ آن‌قدر ـ گلگون ـ تاب نیاوردند ـ خوشه‌های طلایی ـ مزارع ـ سراغ ـ زرد لیمویی ـ ارغوانی ـ سرو ـ صنوبر ـ جَلا ـ پرستوهای مهاجر ـ پهن ـ نظر ـ سطح ـ قشر نازک ـ برّاق ـ دل‌انگیز ـ خودنمایی ـ چیره‌دست ـ شگفت‌انگیز ـ هوشیار ـ معرفت

خبر داغ

سر و دوش ـ سار ـ باغ ـ غنچه ـ بی‌حوصله ـ خمیازه ـ تپید ـ رمه ـ عاقبت ـ داغ ـ هوهو ـ دِه ـ گریخت

معنی بیت

صفحه‌ی ۱۳ کتاب درسی

برگ درختان سبز در نظر هوشیار هر ورقش دفتری است معرفت کردگار

معنی: برگ‌های درختان سرسبز و باطراوت در نگاه انسان‌های باهوش و آگاه مثل کتابی است که در هر صفحه‌اش نشانه‌ای برای شناخت خداوند وجود دارد.

(بچه‌ها! اینجا هم کلمه‌ی «دفتری است» رو به شکل «دفتریست» می‌خونیم تا شعرمون قشنگ‌تر خونده بشه. ☺)

درست و نادرست

صفحه‌ی ۱۳ کتاب درسی

۱- **بهار، دشت را از خوشه‌های طلایی گندم پوشاند.** نادرست؛ تابستان دشت را از خوشه‌های طلایی گندم پوشاند.

۲- **زمستان، جای پای گرگ‌ها را نقّاشی کرد.** درست

۳- **داورِ این مسابقه، خورشید بود.** درست

درک مطلب

صفحه‌ی ۱۴ کتاب درسی

۱- **پاییز برای رنگ‌آمیزی درختان از چه رنگ‌هایی استفاده کرد؟** از رنگ‌های آتشین مثل زرد لیمویی، ارغوانی و قرمز روشن برای رنگ‌آمیزی درختان جنگل استفاده کرد اما به رنگ کاج‌ها، سروها و صنوبرها دست نزد و آنها سبز باقی ماندند.

۲- **نقّاشی‌های تابستان و زمستان چه تفاوت‌هایی با هم داشتند؟** تابستان با رنگ سبز تیره سراسر جنگل

را رنگ‌آمیزی کرد، دشت را با خوشه‌های طلایی گندم پوشانید؛ مزارع را به رنگ زرد درآورد و رودخانه‌ها و دریاچه‌ها را آبی کرد ولی زمستان در یک روز، تمام سطح زمین را به رنگ سفید درآورد؛ بر تن کوه‌ها و دشت‌ها، لباس سفید پوشانید، سطح رودخانه‌ها را با قشر نازکی از یخ، براق کرد. تابستان بر شاخه‌های درختان میوه سیب گلگون و گلابی و میوه‌های دیگر آویخت ولی زمستان روی صنوبرها و کاج‌ها پوشش سنگینی از برف پوشاند. در تابستان خورشید از پشت ابرهای سفید، نقّاشی این فصل را تماشا می‌کرد، اما زمستان ابرهای خاکستری‌رنگی را در آسمان پهن کرد و زمین را از نظر خورشید ناپدید ساخت.

۳- چرا پاییز به رنگ کاج‌ها و سروها دست نزد؟ چون درختان کاج و سرو در پاییز و زمستان برگ‌هایشان نمی‌ریزد، زرد نمی‌شود و سبز باقی می‌ماند.

۴- نقّاشی بهار و پاییز چه شباهتی با هم داشت؟ در آسمان بهار و پاییز ابرهای خاکستری‌رنگ وجود داشت و هر دو از رنگ‌های گوناگون برای نقّاشی طبیعت استفاده کردند.

۵- شما کدام‌یک از نقّاشی‌ها را انتخاب می‌کنید؟ دو دلیل بیاورید. هر کدام از نقّاشی‌ها، زیبایی خاصی داشتند امّا من نقّاشی بهار را انتخاب می‌کنم؛ زیرا: ۱) در آن از رنگ‌های زیبای صورتی و نیلی استفاده کرده بود. ۲) نقّاشی بهار پر از گل‌های زیبای نرگس و بنفشه بود و پرواز پروانه‌ها و پرندگان را به زیبایی نشان می‌داد.

۶- چرا عنوان «آفریدگار زیبایی» برای این درس انتخاب شده است؟ شما چه عنوانی را برای این درس پیشنهاد می‌کنید؟ زیرا خداوند تمام فصل‌ها و زیبایی‌ها را آفریده و تنها او قادر به خلق نعمت‌های گوناگون است. من عنوان «زیباترین نقاشی» را پیشنهاد می‌دهم.

۷- سؤال پیشنهادی: خورشید چگونه بین نقّاشی فصل‌ها داوری کرد؟ فصل‌ها با هم قرار گذاشتند که نقّاشی هر کدام بهتر شد، بماند و بقیه از نقّاشی دست بردارند و بروند. تمام نقّاشی‌ها بسیار زیبا بودند و داوری میان آنها دشوار بود. پس خورشید گفت: «ای نقّاشان چیره‌دست! آنچه شما نقّاشی کرده‌اید، بسیار زیباست. به نوبت نقّاشی کنید و اثر شگفت‌انگیز خود را به وجود آورید و بگذارید مردم نقّاشی‌های شما را ببینند و از تماشای آنها لذّت ببرند».

درس‌نامه

واژه‌آموزی

به نمودارهای زیر توجّه کنید:

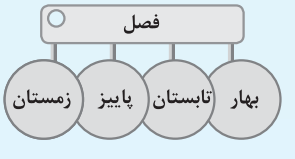

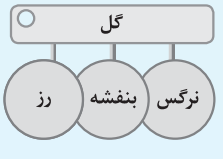

حالا نمودارهای زیر را با توجّه به متن درس، کامل کنید:

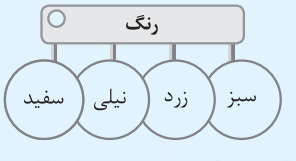

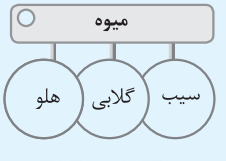

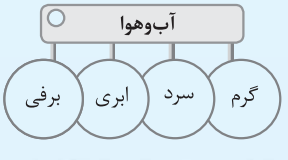

تصویرخوانی و صندلی صمیمیت

صفحه‌ی ۱۵ کتاب درسی

۳- گفتار: هر وقت آماده شدید، روی صندلی معلّم بنشینید و درباره‌ی تصویر برای دوستانتان صحبت کنید.

در تصویر، انسان و همه‌ی موجودات پشت سرش در حال شکرگزاری خداوند هستند. نعمت‌هایی که در تصویر می‌بینیم در امتداد دستان شکرگزار انسان رسم شده‌اند. ما باید در تمام لحظات زندگی خدا را به خاطر تمام نعمت‌هایی که به ما داده شکر کنیم.

بخوان و حفظ کن: خبرِ داغ

معنی ابیات ..... صفحه‌ی ۱۷ کتاب درسی

خبری داشت کلاغ / گفت در گوش درخت / برگ‌ها تک‌تک ریخت / از سر و دوش درخت

معنی: کلاغ خبری برای درخت آورد و در گوش او گفت. پس از شنیدن این خبر، برگ‌های درخت شروع به ریختن کرد. (خبر کلاغ برای درخت این بود که پاییز در راه است.)

سار از شاخه پرید / بال زد تا ته باغ / گفت با سبزه و گل / هر چه را گفت کلاغ

معنی: (پرنده‌ی سار) از روی شاخه‌ی درخت بلند شد و تا انتهای باغ پرواز کرد. او تمام اخباری که کلاغ به درخت گفته بود را به گوش سبزه‌ها و گل‌ها رساند.

دل هر غنچه تپید / رنگ گلبرگ پرید / برگ، بی‌حوصله شد / سبزه خمیازه کشید

معنی: تمام غنچه‌ها و گل‌ها با شنیدن خبر آمدن پاییز بی‌قرار شدند و برگ‌ها و سبزه‌ها تازگی خود را از دست دادند.

شاپرک خواب نبود / پر زد از باغ و گذشت / هر چه را دید و شنید / بُرد تا پهنه‌ی دشت

معنی: شاپرک بیدار بود و به همین خاطر خبر را شنیده بود. او از باغ پرواز کرد و رفت و همه‌ی چیزهایی که دیده و شنیده بود را به سطح دشت رساند.

آهو از دشت گریخت / رَمه برگشت به دِه / عاقبت باز رسید / خبر از دشت به دِه

معنی: آهو که در دشت خبر را از شاپرک شنیده بود، فرار کرد. گلّه‌ی گوسفندان هم از دشت به روستا برگشتند و سرانجام خبر آمدن پاییز به روستا رسید.

باد هوهو می‌کرد / ابر هی می‌بارید / خبر داغ کلاغ / دِه به دِه می‌پیچید

معنی: باد با صدای وزیدنش و ابر با باریدن، خبر آمدن پاییز را می‌دادند. خبر داغ کلاغ روستا به روستا پخش می‌شد.

درس ۲

کوچ پرستوها

واژه‌نامه

کوچ پرستوها

اوایل: جمع اوّل، ابتدا
لطیف: ملایم، نرم
دل‌نشین: جذّاب، زیبا و قشنگ
جامه: لباس
از نو: دوباره، از اوّل
به سر برده‌اند: گذرانده‌اند
بکوشند: کوشش کنند، تلاش کنند
عهده: مسئولیت، وظیفه
راه و رسم: روش، شیوه
کمیاب: آن‌چه کم است، چیزی که به راحتی در دسترس نیست.
ناچار: مجبور، ناگزیر
معتدل: آب‌وهایی که نه گرم است و نه سرد.
کوچ: مهاجرت، از جایی به جایی رفتن
جنب‌وجوش: تلاش و فعّالیت بسیار، هیجان
رفته‌رفته: کم‌کم
برمی‌خیزیم: بلند می‌شویم
نشان: علامت، نشانه
می‌ربایند: می‌دزدند
پی‌درپی: پشت سر هم، پیوسته
شگفتی: تعجّب، حیرت
سپری‌شدن: به پایان رسیدن، تمام‌شدن
پیشین: گذشته، قبلی، مربوط به گذشته